

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ประเภทการวิจัยสำรวจและการวิจัยความสัมพันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการทำหน้าที่ของครอบครัว และเปรียบเทียบการทำหน้าที่ของครอบครัวตามลักษณะและโครงสร้างของครอบครัว รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ของครอบครัว กับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดที่อยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ ในระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2541 จำนวน 369 คน จำแนกตามเพศได้ดังนี้

1. เยาวชนชาย จำนวน 345 คน เป็นผู้ที่กระทำผิดครั้งแรก จำนวน 228 คน และกระทำผิดซ้ำ จำนวน 117 คน
2. เยาวชนหญิง จำนวน 24 คน เป็นผู้ที่กระทำผิดครั้งแรก จำนวน 18 คน และกระทำผิดซ้ำ จำนวน 6 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ เด็กและเยาวชนทั้งชายและหญิงที่กระทำผิดที่อยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ ในระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2541 จำนวน 190 คน ตามตารางมาตรฐานว่าด้วยขนาดประชากรและขนาดตัวอย่างของเครจซี และมอร์แกน (อ้างใน อุเทน บุญญ, 2539, หน้า 141) ใช้วิธีการสุ่มแบบแยกชั้นตามสัดส่วนประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. เยาวชนชาย จำนวน 178 คน เป็นผู้ที่กระทำผิดครั้งแรก จำนวน 118 คน และ ผู้ที่กระทำผิดซ้ำ จำนวน 60 คน

2. เยาวชนหญิง จำนวน 12 คน เป็นผู้ที่กระทำผิดครั้งแรก จำนวน 9 คน และ ผู้ที่กระทำผิดซ้ำ จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเด็กและเยาวชน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ผสมกับแบบสอบถามปลายเปิด ประกอบด้วย

1. ลักษณะส่วนบุคคล
2. ลักษณะผู้ปกครอง
3. ลักษณะครอบครัว

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของครอบครัว (เด็กและเยาวชนเป็นผู้ประเมิน) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยอาศัยแนวทางของแบบสอบถาม การทำหน้าที่ของครอบครัว Chulalongkorn Family Inventory (CFI) โดยรองศาสตราจารย์ แพทย์หญิง อุมพร ตรังคสมบัติ ที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงให้เหมาะสมกับลักษณะและสภาพของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ครอบคลุมการทำหน้าที่ของครอบครัว 6 ด้าน คือ ด้านการแก้ปัญหา ด้านบทบาท ด้านการตอบสนองและความผูกพันทางอารมณ์ ด้านการควบคุมพฤติกรรม ด้านการสื่อสาร และด้านการทำหน้าที่ทั่วไป

โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย และแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน และการทำหน้าที่ของครอบครัวด้านต่าง ๆ
2. สร้างข้อคำถามข้อมูลทั่วไป และข้อคำถามการทำหน้าที่ของครอบครัว ให้ครอบคลุมการทำหน้าที่ของครอบครัวทั้ง 6 ด้าน
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำแก้ไข และปรับปรุงข้อคำถามให้มีความเหมาะสม

4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไข ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความถูกต้องในการใช้ภาษา และถ้อยคำสำนวน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดที่อยู่ในส่วนของสถานแรกรับ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 60 คน เพื่อทำการทดสอบว่าเด็กและเยาวชนมีความเข้าใจต่อประเด็นคำถามของผู้วิจัยตรงกันหรือไม่

6. นำผลการทดลองใช้ไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบสอบวัดการทำหน้าที่ของครอบครัว โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .84

7. นำแบบสอบถามมาทำการปรับปรุงแก้ไข และจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับจริง

ลักษณะของแบบสอบถามการทำหน้าที่ของครอบครัว

แบบสอบถามการทำหน้าที่ของครอบครัว เป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติของครอบครัว ครอบคลุมการทำหน้าที่ของครอบครัวด้านต่าง ๆ 6 ด้าน คือ ด้านการแก้ปัญหา ด้านบทบาท ด้านการตอบสนองและความผูกพันทางอารมณ์ ด้านการควบคุมพฤติกรรม ด้านการสื่อสาร และด้านการทำหน้าที่ทั่วไป จำนวน 53 ข้อ โดยให้ผู้ตอบเป็นผู้ประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัวของตน ทั้งนี้สืบเนื่องจากหลักสำคัญประการหนึ่งคือแม้ว่าสมาชิกของครอบครัวแต่ละคนอาจมีการรับรู้ครอบครัวที่แตกต่างกันออกไป หากแต่คุณค่าที่ได้จากแบบสอบถามนี้ ก็คือ การที่ได้เห็นมุมมองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดที่มีต่อครอบครัวของตนเอง

การตอบให้ผู้ตอบอ่านข้อความในแบบสอบถาม และพิจารณาว่าครอบครัวของตนมีการปฏิบัติตามข้อความนั้น ๆ มากน้อยเพียงไร โดยมีคำตอบให้เลือก 4 ระดับ คือ มากที่สุด มากน้อย น้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน มีการกำหนดน้ำหนักของคะแนนตามระดับการปฏิบัติ ในแต่ละข้อคำถามดังนี้

ข้อความที่เป็นเชิงบวก ผู้ที่ตอบ	มากที่สุด	ให้	4 คะแนน
	มาก	ให้	3 คะแนน
	น้อย	ให้	2 คะแนน
	น้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน
ข้อความที่เป็นเชิงลบ ผู้ที่ตอบ	มากที่สุด	ให้	1 คะแนน
	มาก	ให้	2 คะแนน
	น้อย	ให้	3 คะแนน
	น้อยที่สุด	ให้	4 คะแนน

การแปลความหมายคะแนน ดูจากคะแนนเฉลี่ยในแต่ละด้าน ที่ได้มาจากการคิดคะแนนเฉลี่ย ตามจำนวนข้อคำถามในแต่ละด้าน ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลผล ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 0.50 -1.49 คะแนน แสดงว่า ผู้ตอบเห็นว่าครอบครัวของตนมีการปฏิบัติ น้อยที่สุดตามข้อความในข้อคำถาม นั่นคือ มีการรับรู้ว่าครอบครัวของตนมีการทำหน้าที่ ในด้านนั้นไม่ดี

คะแนนเฉลี่ย 1.50 -2.49 คะแนน แสดงว่า ผู้ตอบเห็นว่าครอบครัวของตนมีการปฏิบัติ น้อยตามข้อความในข้อคำถาม นั่นคือ มีการรับรู้ว่าครอบครัวของตนมีการทำหน้าที่ในด้านนั้น ดีเล็กน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.50 -3.49 คะแนน แสดงว่า ผู้ตอบเห็นว่าครอบครัวของตนมีการปฏิบัติ มากตามข้อความในข้อคำถาม นั่นคือ มีการรับรู้ว่าครอบครัวของตนมีการทำหน้าที่ในด้านนั้น ดีพอสมควร

คะแนนเฉลี่ย 3.50 -4.00 คะแนน แสดงว่า ผู้ตอบเห็นว่าครอบครัวของตนมีการปฏิบัติ มากที่สุดตามข้อความในข้อคำถาม นั่นคือ มีการรับรู้ว่าครอบครัวของตนมีการทำหน้าที่ในด้านนั้น ดีมาก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากสาขาวิชาจิตวิทยา การศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลในการทดลอง เครื่องมือ และเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาวิจัย โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1-18 ธันวาคม 2541

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ใช้เวลาทั้งสิ้น 10 วัน ในการเก็บข้อมูลเพื่อ ศึกษาวิจัย โดยทำการเก็บข้อมูลเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 15 - 20 คน ใช้เวลาประมาณ 60 นาที มีกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ ร่วมกับการทำแบบสอบถาม โดยใช้สถานที่ภายในสถานฝึกและ อบรม สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่

3. สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สามารถอ่านและเขียนได้นั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ตาม แบบสอบถาม จนได้คำตอบที่ต้องการครบถ้วนทุกข้อ ทุกคน

4. ทำการตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมดอีกครั้ง พบว่า มีความสมบูรณ์สามารถนำมาประมวลผลได้ครบถ้วน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Science Personal Computer) เพื่อตอบวัตถุประสงค์และนำเสนอโดยใช้สถิติดังนี้

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เสนอในรูปจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติวิเคราะห์ (Analytical Statistics)

2.1 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการทำหน้าที่ของครอบครัว ตามลักษณะและ โครงสร้างของครอบครัว ได้แก่ สถานภาพสมรส อาชีพ ประเภทของผู้ปกครอง ประเภทของ ครอบครัว และฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัว โดยใช้สถิติดังนี้

2.1.1 กรณีตัวแปรอิสระมี 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบค่าที (t - test)

2.1.2 กรณีตัวแปรอิสระมีมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของดันแคน (Duncan's Newmultiple Range Test)

2.2 วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพอยท์ไบซีเรียล (Point - biserial Correlation Coefficient) ระหว่างการทำหน้าที่ของครอบครัวกับการทำผิดของเด็กและเยาวชน

สัญลักษณ์ย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้สัญลักษณ์แทนความหมาย ดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนของตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
SS	แทน	ผลรวมกำลังสองของค่าเบี่ยงเบน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบน (Mean Squares)
df	แทน	ขั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)